

MASARYKOVA UNIVERZITA V BRNĚ

**Fakulta sociálních studií
Katedra politologie**

Zeman, Ondřej (UČO 333373)
Sociologie – Bezpečnostní a strategická studia
bakalářské studium
imatrikulační ročník 2013

Predikce trendu vývoje Afghánských národních bezpečnostních sil
v následující dekádě coby závislá proměnná

Vojenská politika (BSS 157)

seminární práce

V Brně 2. prosince 2013

OBSAH

Úvod	3
1 Aktuální a plánovaná struktura Afghánských národních bezpečnostních sil	4
1.1 Afghánská národní armáda (ANA)	4
1.2 Afghánské letectvo (AAF)	5
1.3 Afghánská národní policie (ANP).....	6
1.4 Afghánská lokální policie (ALP)	7
2 Budoucnost ANSF v kontextu možných scénářů vývoje po odchodu zahraničních sil ..	8
2.1 „Americký sen“	9
2.2 Afghánská občanská válka	9
2.3 Talibán vládním aktérem Afghánské islámské republiky	9
2.4 Afghánistán pod patronátem Pákistánu.....	10
2.5 Zástupný konflikt USA a Pákistánu prostřednictvím Afghánistánu a Talibánu	10
3 Analýza faktorů limitujících připravenost ANSF k autonomnímu plnění úkolů	11
3.1 Početní podstav	11
3.2 Závislost na infrastruktuře ISAF	12
3.3 Míra vycvičenosti.....	13
3.4 Gramotnost.....	13
3.5 Disciplinovanost.....	13
3.6 Loajalita a dezerce.....	14
3.7 Korupce	14
3.8 Kmenová rivalita	14
3.9 Infiltrace extremistů do řad ANSF	14
3.10 Materiální vyzbrojenost a vystrojenost	14
Závěr	16
Seznam použitých zkratk	17
Seznam bibliografických citací	18

ÚVOD

Odhadnout trend vývoje ozbrojených sil selhávajícího¹ státu jako je Afghánistán, do velké míry ztěžuje, ne-li úplně znemožňuje, nejistá obecná predikce vývoje státu jako takového. Neurčitá budoucnost země se odvozuje zejména od blížícího se termínu odchodu zahraničních sil, což je současně nejvíce sekuritizované téma pro dnešní Afghánistán (srov. Afghanconflict.de 2010; Akram 2013; Almond 2013; Amiri 2013; Azami 2013; Lackenbauerová et al. 2012 a Rothstein 2006). Dle Šmída a Vaďury (2009: 53) „pouze zahraniční přítomnost uchránila (Afghánistán – pozn. aut.) od naprostého kolapsu a ozbrojeného soupeření o moc mezi ozbrojenými skupinami na území bez centrální autority.“

Pro současné odhady, plánovací proces a střednědobé strategie v rámci vojenské politiky země je východiskem jeden z pěti scénářů, který Lackenbauerová et al. (2012) nazývají „americkým snem“ (srov. 2.1). Nicméně v případě uskutečnění libovolného ze zbylých čtyř níže nastíněných scénářů je dodržení plánovaného vývoje *Afghánských národních bezpečnostních sil (ANSF)* minimálně sporadické (srov. 2.2 až 2.5). Jinými slovy na otázku, zda lze očekávat v budoucnosti u ANSF progresi či regresi, závisí do jisté míry na zodpovězení otázky, který z pěti scénářů vývoje Lackenbauerové (popř. jiného scénáře dalších prognostiků) se naplní.

Pouhá estimace vývoje vojenské politiky Afghánistánu v důsledku politických změn po odchodu zahraničních sil nedostačuje. Pro kvalifikovaný odhad budoucích trendů v ANSF je determinantou také koherence afghánských bezpečnostních složek, tj. schopnost autonomního působení ANSF v duchu současných doktrín bez ohledu na vyvstanuvší politický scénář.

Tato práce nejprve seznámí se skladbou současných ANSF a nastíní plánované změny za aktuálně platných podmínek. Další část rešerše shrne potenciální prognostické scénáře vývoje Afghánistánu po stažení koaličních sil, přičemž přednese autorovu interpretaci možných reakcí ANSF při naplnění představených scénářů. V závěru práce bude představena analýza vnitřních rizikových faktorů pro existenční schopnosti ANSF po odchodu NATO, resp. způsobilost ANSF nadále plnit úkoly a reagovat na příchozí hrozby bez ohledu na jejich povahu.

Cílem práce je ucelit představu čtenáře o stavu současné ANSF a situaci, v jaké se nachází a nacházet může. Shrnuté relevantní poznatky na konkrétnostech osvětlují, proč je prognóza budoucí podoby ANSF problematická.

---

¹ Klasifikaci Afghánistánu coby selhávajícího státu argumentačně rozvádí Šmíd a Vaďura (2009).

1 AKTUÁLNÍ A PLÁNOVANÁ STRUKTURA AFGHÁNSKÝCH NÁRODNÍCH BEZPEČNOSTNÍCH SIL

Uvedení do současné i potenciálně budoucí organizační struktury *Afghan National Security Forces* (ANSF) je klíčovým předpokladem pro pochopení souvislostí v dalších kapitolách.

1.1 Afghánská národní armáda (ANA)

Současná ANA spadá od r. 2002 do gesce ministerstva obrany a je řízena generálním štábem. Velitelem ozbrojených sil je prezident Hamíd Karzaj (ISW 2009). Armáda je strukturována do sedmi klíčových celků: 111. *velitelské divize*² v Kábulu a šesti armádních sborů s následujícími regionálními dislokacemi – 201. *Selab „Flood“* v Kábulu – 203. *Tandar „Thunder“* v Gardézu, provincie Paktíja – 205. *Atal „Hero“* v Kandaháru – 207. *Zafar „Victory“* v Herátu – 209. *Shaneen „Falcon“* v Mazár-e-Šarífu, Balch – a 215. *Maiwand* v Laškar Gáhu, Hílmánd (Ibidem). Formálně každý armádní sbor disponuje třemi až čtyřmi brigádami. Základní organizační složkou všech brigád jsou *kandaky*, tj. vojenské útvary ekvivalentní velikosti praporu o síle cca. 600 – 800 osob (Blenkin 2002). Pověstinou je brigáda utvářena třemi až čtyřmi pěšími³ prapory, jedním praporem bojového zabezpečení a jedním praporem podpurným. Dle regionu umístění posádky má každý z kandaků přidělenou oblast zodpovědnosti (AOR), v jejímž rámci ručí za bezpečnost proti vnitřním i vnějším hrozbám (Ibidem).

K srpnu 2013 tvoří ANA 178 713 vojáků⁴, což je 96 % plánovaného počtu 187 000 vojáků (srov. DoD 2012, DoD 2013a a DoD 2013b). Plný stav by měl být dosažen do konce tohoto roku a dále se ANA má zaměřit na kvalitativní aspekty a budování rezerv (DoD 2013b). ANA disponuje 24 pěšími brigádami o 82 pěších kandacích, 2 motorizovanými brigádami rychlé reakce o 5 MSFK⁵ kandacích, 2 brigádami zvláštního určení (srov. 1.1.1); za období od června do listopadu 2013 ANA vystavěla 3 pěší kandaky, 3 roty vojenského zpravodajství, 2 ženijní kandaky, 1 kandak bojového zabezpečení a druhou ze dvou obrněných brigád (srov. DoD 2013b).

---

² o síle fakticky odpovídající sedmému armádnímu sboru

³ ANA prozatím disponuje 1 obrněným (tanky T-62) a 1 mechanizovaným (obrněné transportéry M113 a bojová vozidla pěchoty BVP-1) praporem, přidruženými k 111. velitelské divizi (Das 2012).

⁴ z toho 502 vojákyně (ISAF 2013)

⁵ Projekt *Mobile Strike Force kandaků* spočívá v etablování vysoce mobilních praporů, vybavených pancéřovanými kolovými vozidly MSFV 4×4, jež dodává americká firma Textron Marine & Land Systems (Army Technology 2013).

1.1.1 *Brigády zvláštního určení ANA (ANA Commando Brigade)* jsou součástí ANSF od roku 2007 (DoD 2013b). Na celkovém počtu ANA se podílí přibližně 11 000 vojáků (Ibidem). V současnosti existují 2 Commando brigády – administrativně spadající pod divizní velitelství speciálních operací (ANASOC⁶) – jejichž velitelství mají v podřízenosti k dnešnímu dni 9 Commando kandaků. Prapory „Commandos“ jsou přidružovány po jednom k etablovaným armádním sborům a jejich výcvik a vybavení je předurčuje plnit úkoly ve spolupráci s jinými složkami ANSF či samostatně v sestavě Commando roty o přibližně 100 – 150 vojácích po vzoru US Army Rangers (Das 2012).

Ačkoliv původní záměr ISAF bylo vybudovat jediné brigády zvláštního určení o 6 kandacích, ANA trvala na vystavění celé divize se 3 brigádami a 15 kandaky (Chlosta 2012). Do konce posledního kvartálu 2013 je plánováno vytvořit 4 roty rychlé reakce MSF pro účely ANASOC (Ibidem).

1.1.2 *Brigáda speciálních sil ANA (ANA Special Forces Brigade)* je zastřešena velitelstvím brigády speciálních sil, která rovněž spadá pod ANASOC. Brigáda aktuálně operuje se čtyřmi kandaky, z nichž je každý tvořen 18 odřady ANASF ODA⁷. Odřady se zaměřují na „získávání lokálních zpravodajských informací, poskytování podpory silám ANSF formou týmů rychlé reakce, přepadových akcí a podpory větších celků během operací“. (DoD 2013a: 49) Určení ANASF reflektuje vlastní výcvikový vzor v US Army Special Forces (Das 2012).

Do konce roku 2014 je vyplánováno realizovat rozšíření počtu ODA z 18 na až 72 (DoD 2013b).

1.1.3 *Prapor speciálních operací Ktah Khas Afghan (KKA)* tvoří 1 217 příslušníků⁸ verbovaných nejen z řad ANA, ale i ANP. Jejich operační mandát je řízen přímo generálním štábem a sestává z pravidla z plnění strategických misí vysoké intenzity v síle nanejvýš čtyři ve spolupráci s americkými jednotkami zvláštních operací (Ibidem).

1.2 Afghánské letectvo (AAF)

AAF je tvořena 6 616 osob⁹ z plánovaných 8 000 (DoD 2013b). Jedná se o aktuálně nejméně naplněnou složku ANSF s nejbližšími termíny plánovaného naplnění. Letecký sbor *Afghan National Army Air Corps (ANAAC)* s velitelstvím v Kábulu je podřízen ministerstvu obrany a čítá 3 letky (o přibližně 96 strojích s dislokacemi v Kandaháru, Šindandu

---

⁶ ANA Special Operations Command

⁷ ANA Special Forces Operational Detachment Alpha

⁸ z toho samostatnou četou 13 žen (DoD 2013b)

⁹ z toho 34 žen (DoD 2013b)

v Herátu a Kábulu) a 4 odřady v Džalalabádu prov. Nangarhár, Mazár-e-Šarífu, Gardézu a Herátu (Radin 2012).

Plánuje se do r. 2017 rozšířit AAF nejen o výše řečené počty personálu, ale také další stroje až na 145 kusů letecké techniky. Současně se plánuje vytvořit letku pro zvláštní operace a celkově se více podílet na transportních, zásobovacích i bojových úkolech (DoD 2013b).

1.3 Afghánská národní policie (ANP)

ANP spadá do gesce ministerstva pro vnitřní záležitosti. Obdobně jako u ANA se daří plnit početní kvóty s předstihem oproti plánu. Z plánovaného počtu 157 000 disponuje již nyní 152 336 policisty¹⁰ (Ibidem). Do konce roku 2014 se počítá s nárůstem až na 160 000 příslušníků (Pellerinová 2011). Z hlediska zaměření se ANP vnitřně člení do následujících složek:

1.3.1 Afghánská uniformovaná policie (AUP) je hlavní výkonnou agendou vymáhání civilního práva. Přibližně 85 000 příslušníků AUP se vyděluje pod 5 regionálních velitelství – sever, jih, východ, západ a střed – a plní úkoly pořádkové a dopravní policie (srov. DoD 2013b a Radin 2012) Je efektivní ve funkci relevantní zajišťování bezpečnosti a v protipovstaleckých operacích (COIN), ovšem méně výkonná v tradičních policejních kompetencích, zejména v otázce administrativy a důkazního šetření, resp. vyšetřování obecně (DoD 2013b).

1.3.2 Afghánská národní občanská pořádková policie (ANCOP) je od r. 2006 celostátním sborem o síle přibližně 15 000 policistů s regionálním členěním podobně jako u AUP (Ibidem). Zajišťuje „show of presence“ patroly a svou působností přispívá k prevenci a potlačování násilných incidentů v urbanizovaných oblastech (Radin 2012). Spolupracuje s jinými složkami ANSF na specifických operacích. Pro svou celostátní působnost je méně ovlivnitelná místními poměry a zájmovými skupinami a je v současnosti nejsamostatnějším a nejschopnějším útvarem ANP (DoD 2013b).

1.3.3 Afghánská pohraniční policie (ABP) je se svými 23 000 vojáky zodpovědná za ochranu státních hranic před vnějšími hrozbami. Plní rovněž úkoly z gesce cizinecké policie a celní správy. Je organizována v 6 zónách a jednom centrálním velitelství v Kábulu. (Ibidem) I přes signifikantní problémy charakteristické pro ANP jako celek, se v posledních 3 letech významně zdokonalila po stránce výcviku, technologie i personálního stavu (Ibidem).

---

¹⁰ z toho 1 557 policistek (DoD 2013b)

1.3.4 Existence *Afghánské dálniční policie (AHP)* – se zámyslem zajistit bezpečnost na „prstencové“ dálnici spojující klíčová centra celého Afghánistánu – není aktuálně řešenou otázkou. Technické i personální kapacity této složky byly přeřazeny pod uniformovanou policii (Radin 2012)

1.3.5 *Divize kriminálního vyšetřování (CID)* je orgánem činným v trestním řízení, zastoupeným 4 148 vyšetřovateli, kteří pracují celonárodně s převahující koncentrací v Kábulu. V jejich kompetenci je forenzní vyšetřování míst činu, vedení přidružené kriminální dokumentace a asistence jiným relevantním agendám (Ibidem).

1.3.6 *Protidrogová policie Afghánistánu (CNPA)* je zvláštním útvarem afghánského ministerstva vnitra o síle přibližně 3 000 příslušníků (Radin 2012). Převažují „search and destroy“ úkoly potírání výroby a pašování opia a heroinu (Ibidem).

1.3.7 *Afghánské síly ochrany veřejnosti (APPF)* zřídilo ministerstvo vnitra za účelem zprostředkování bezpečnostních služeb nediplomatickým, zpravidla komerčním subjektům (DoD 2013b). Mají za úkol chránit důležité objekty infrastruktury i klíčové konvoje a nahradit soukromé bezpečnostní společnosti (PSC) v oblasti (Ibidem).

APPF zaměstnává přes 20 000 osob, které eskortovaly k dnešnímu dni 136 000 konvojů a nadále provozují okolo 400 kontraktů (Ibidem). Jsou schopné samostatného poskytování ochrany stacionárním objektům. Nicméně jejich omezené počty nadále vyžadují přítomnost jiných PSC subjektů a přiměly APPF konsolidovat své plány a snížit plánovaný počet kanda-ků z 9 na 8 (Ibidem).

1.4 Afghánská lokální policie (ALP)

Jedná se o policejní složky s místní působností, umístěné ve 119 distriktech 29 provincií. (DoD 2013b). Jejich úkolem je zajišťovat bezpečnost v rurálních oblastech. Oproti ANP plní defenzivní a veskrze ochrannou funkci – není výrazně vyzbrojena a sama o sobě se neúčastní útočných operací. Má za úkol ubránit sebe a svou vesnici do příchodu ANA či ANP, které provedou ofenzivní operaci (DoD 2013b). Jedná se o složku pod největším tlakem ze strany povstalců s největším podílem ztrát, přesto má jednu z nejnižších hodnot měsíční přirozeného úbytku personálu z celé ANSF (Ibidem).

Současný stav 24 169 příslušníků ALP se plánuje rozšířit na 28 500 do února 2014 a 30 000 osob a 136 distriktů působnosti do prosince 2014 (srov. DoD 2013b a ISAF 2013).

2 BUDOUCNOST ANSF V KONTEXTU MOŽNÝCH SCÉNÁŘŮ VÝVOJE PO ODCHODU ZAHRANIČNÍCH SIL

Stažení koaličních sil, především tedy USA, je plánováno ve čtyřech fázích, z nichž poslední je naplňována od ledna 2013 a má být završena koncem roku 2014 (Natoaktual.cz 2013a). ANSF má převzít odpovědnost za 87 % území ze stávajících 75 % (Ibidem). Přesto existují názory – zejména Ruské federace – že ANSF nejsou na odchod NATO připraveny (Natoaktual.cz 2013b). Navíc afghánské převzetí zodpovědnosti za 87 % území nelze chápat jako faktickou kontrolu 87 % územního rozsahu státu. Dle amerického inspektora pro rekonstrukci Afghánistánu bude po roce 2014 z bezpečnostních důvodů přístupných zahraniční supervizi nanejvýš 21 % rozlohy, což je proti letům 2013 (45 %), 2011 (59 %) a 2009 (68 %) méně než třetina (Thompson 2013).

Přítomnost spojeneckých sil po roce 2014 bude předmětem summitu NATO v témže roce. (Natoaktual.cz 2013c). Již nyní se relevantní představitelé USA a NATO vyjádřili, že hodlají být i po stažení svých bojových sil nápomocni demokratické transformaci státu, nicméně velikost jejich participace zatím nebyla schválena. Odhaduje se akcent na kvalitativní rozvoj ANSF prostřednictvím okolo 10 000 amerických vojáků a 8 – 12 tisíc vojáků NATO, jejichž mandát by byl převážně poradní (Natoaktual.cz 2013c).

Zda se tak nakonec doopravdy stane, nyní velmi závisí na podpisu bilaterální dohody USA a Afghánistánu, která by opravňovala Spojené státy mít na území Afghánistánu cca 10 000 vojáků až do r. 2024 (Azami 2013). Smlouva je nyní předmětem jednání afghánské *Lóje džirgy*¹¹, jejíž souhlas sice není podmínkou pro připuštění návrhu ke schvalovacímu procesu oběma komorami afghánskému parlamentu, avšak bylo by nemyslitelné, aby vláda Afghánské islámské republiky (GIROA) ignorovala názor Džirgy (Natoaktual.cz 2013d). Schválení brání mj. požadavek afghánskému prezidentu Hamídu Karzaji zahájit mírové rozhovory s Talibánem (Natoaktual 2013e). Také se obě strany rozcházejí v otázce kompetencí amerických jednotek zasahovat do práv místního obyvatelstva a afghánské suverenity; pod čí jurisdikci by spadaly případné protiprávní činy amerických vojáků; a nesouhlas Karzaje s americkým rozhodnutím nechránit Afghánistán před případnými vnějšími hrozbami (Azami 2013). Nepodepsání bilaterální smlouvy by mělo důsledek v ukončení všech amerických aktivit v zemi a současně také zřejmě stažení jednotek NATO, které pravděpodobně nebude chtít v misi pokračovat bez finanční a logistické podpory ozbrojených sil USA.

---

¹¹ 2 500 kmenových vůdců a významných představitelů afghánskému politického, náboženského a společenského života (Azami 2013)

2.1 „Americký sen“

Při současné kvantitativní i kvalitativní povaze externí podpory Afghánistánu, resp. při udržení statu quo, nevstupují do procesu výstavby ANSF nijak výrazně destabilizující vnější proměnné – bezpečnostní složky se nemusí potýkat s problémy v souvislosti s financováním ozbrojených sil, řešením občanské války ani vnější agresí apod. Mají tak podmínky soustředit se víceméně výhradně na vlastní rozvoj, plnit stanovené cíle a dodržovat plánované termíny a kvóty. ANSF se budou v takovém případě soustřeďovat na eliminaci vnitřních problémů v souvislosti s povahou vlastních negativních charakteristik (srov. kapitola 3).

2.2 Afghánská občanská válka

Předpokladem vzniku je pozastavení finanční a vojenské pomoci ze strany USA a současně pokračující podpora Talibánu ze strany Pákistánu (Lackenbauerová et al. 2012). Vláda neudrží kontrolu nad územím, dojde k decentralizaci vlivu směrem ke kmenovému systému a mocenskému soupeření lokálních warlordů s Talibánem podobně jako v 90. letech (Ibidem).

ANSF by pravděpodobně nedokázala adekvátně reagovat na vzniklý chaos a na množství rozmanitých incidentů, které by občanský konflikt přinesl, a rozpadla by se (Ibidem). Ze strany vzdělanějších vojáků a útvarů s vysokým morálním kreditem a přesvědčením o smysluplnosti dosavadního procesu konsolidace Afghánské islámské republiky by určitě bylo vyvíjeno úsilí vymáhat nastolované demokratické hodnoty. Snaha by se ovšem vytratila kvůli absenci opory v centrální moci a neschopnosti financovat své operace.

2.3 Talibán vládním aktérem Afghánské islámské republiky

Situace, kdy USA dále vojensky i finančně Afghánistánu přispívají, zatímco Talibán dospěje k mírové dohodě s Pákistánem a vstoupí do afghánské vlády coby legitimní aktér (Lackenbauerová et al. 2012). Vláda si podobný krok obhájí svým zájmem neprodlužovat dlouhotrvající konflikt. (Ibidem) Jinou variantou s podobným výsledkem je nalezení smířčího řešení vlivných kmenových vůdců po občanské válce a návrat ke kmenovému systému. Přičemž kmenový systém by byl slabý a nedokázal odolat Talibánu a jeho silící vliv plošně převládne na většině území – ne-li i v Pákistánu (Afghanconflict.de 2010). V obou případech by míra násilí v zemi měla klesající tendenci, nicméně konsolidace demokratické, liberální společnosti respektující lidská práva by nejspíše ustoupila fundamentálnímu smýšlení Talibánu (Lackenbauerová et al. 2012).

V případě dosažení legitimní úlohy Talibánu v politickém systému Afghánistánu by ANSF pravděpodobně reagovaly výrazným odlivem nesouhlasícího personálu a veřejnými

protesty, nicméně neměly by žádnou autoritu, kterou by obhájily snahu nastalou situaci zvrátit. Další rozvoj sil by pravděpodobně pokračoval, ale nejspíše by se potýkal se sníženou ochotou USA investovat pokročilé technologie, sofistikovanější zbraňové systémy a know-how do armády státu vedeného dosavadním nepřítelem a prosazujícího hodnoty diametrálně odlišné aktuálně vštěpovaným. Patrně by se situace negativně projevila i v současné kampani za zvyšování podílu žen ve složkách ANSF.

2.4 Afghánistán pod patronátem Pákistánu

Pokud by USA přestaly vojensky i finančně dotovat Afghánistán, Pákistán by zprostředkováním mírových dohod s Talibánem a Kábulem „mohl vyplnit mocenské vakuum, což by mohlo iniciovat zájem dalších států, zejména Íránu či Indie.“ (Lackenbauerová et al. 2012: 11) Podobný výsledný stav by se ovšem mohl setkat s nespokojeností disentních skupin Talibánu a místních zájmových skupin s vazbami na Kábul, které by zahájily aktivity mařící snahy řečených států. Ve výsledku by se zahájil dlouhodobý konflikt nízké intenzity (Ibidem).

ANSF by v podobné situaci přesunuly svou pozornost z vnitřních na vnější hrozby. Byly by posilovány zejména pohraniční složky ANP. Početní stavy útvarů dislokovaných v Kábulu by byly posilovány v zájmu ubránění hlavního města. U ostatních jednotek by nejspíše došlo k přeúkolování a ke změnám jejich dislokací směrem blíže ke státním hranicím. Obecně vzato by se zřejmě vrátily tendence zvyšovat počty na úkor zkvalitňování operačních schopností stávajících počtů.

2.5 Zástupný konflikt USA a Pákistánu prostřednictvím Afghánistánu a Talibánu

Pokud by USA pokračovaly ve svých závazcích vůči Afghánistánu a Pákistán podpořoval Talibán, možným scénářem by byl zástupný ozbrojený konflikt USA – Pákistánu a eskalace ochlazování vztahů obou řečených zemí (Ibidem).

ANSF by v podobném scénáři mohla zaznamenat zvýšené ambice USA angažovat se ve zkvalitňování výcviku a nadstandardním dovybavení afghánských bezpečnostních složek ve snaze neztratit své postavení v zemi ve prospěch Islámábádu.

3 ANALÝZA FAKTORŮ LIMITUJÍCÍCH PŘIPRAVENOST ANSF K AUTONOMNÍMU PLNĚNÍ ÚKOLŮ

Schopnost ANSF pokračovat v postupném dosahování plných operačních schopností¹² i po odchodu ISAF nezávisle na politických změnách, nových hrozbách apod. bude odvislá od schopnosti eliminovat či alespoň marginalizovat přítomné vnitřní faktory, jež by mohly integritě bezpečnostních sil bránit. Analýzu rizikových vlastností ANSF nastiňuje následující kapitola.

3.1 Početní podstav

ANSF za období 2009 – 2013 téměř zdvojnásobila své počty (srov. DoD 2013a; DoD 2013b a Pellerinová 2011). Vojenský i policejní personál činí 344 602 osob¹³, tedy 98 % plánované kvóty 352 000 (DoD 2013b). Po připočtení 24 169 příslušníků ALP disponuje GIRA silou 368 771 osob. Veškeré klíčové elementy ANA i ANP mají být personálně i materiálně vystavěny do prosince 2013 kromě dvou MSF kandaků, jež budou realizovány do března, resp. července 2014 (Ibidem). Jediná personálně nenaplněná oblast je vybudování letectva včetně letky pro zvláštní operace. Obojí je předmětem let 2015 až 2017 a dosažení plných operačních schopností ještě později.

Zdánlivě protirečící si název podkapitoly přesto nemusí být zavádějící:

3.1.1 Dle Cordesmana (2013) je třeba rozlišit *reálné personální prostředky* od pouhých nominálních hodnot. Po tranzici pravomocí na ANSF považuje za použitelné složky pouze ANA, s akcentem na ANASF a elitní útvary policie, především ANCOP. Hovoříme o faktické využitelnosti pouhých 53 % příslušníků ANSF z cílového počtu 352 000 (Ibidem). Počty ALP či APPF nebývají ve statistikách výročních zpráv do celkového počtu zahrnovány – navozuje to dojem, že se naplnění kvóty 40 – 60 000 dalšího bezpečnostního personálu s potenciální důležitou rolí po r. 2014 nepovažuje za uskutečnitelné (Ibidem). Pakliže budeme považovat výše řečené počty za východisko, lze polemizovat o schopnostech ANSF čelit např. ofenzivě vysoce profesionální pákistánské armády svými téměř polovičními počty (Das 2012).

3.1.2 *Vojenské ztráty ANSF* vzrostly za poslední rok o 62 % vlivem zvyšujícího se podílu autonomně vykonávaných operací a přebírání zodpovědnosti za stát (DoD 2013b). Úmrtnost

---

¹² „Způsobnost ozbrojených sil úspěšně splnit cíle a úkoly vojenské operace. Vyjadřují všechno to, co ozbrojené síly musí znát, umět a pomocí techniky dosáhnout během přípravy a v průběhu operace a boje“. (AČR 2008)

¹³ datováno k srpnu 2013

raněných vojáků ANA má sice klesající trend díky zkvalitňování zdravotního personálu, nicméně zřejmě nebude schopen zareagovat na očekávatelný rapidní nárůst ztrát, jakmile ISAF již nebude operacím ANSF poskytovat palebnou podporu (CAS) a transport raněných (CASEVAC / MEDEVAC). Situace ANP je o to horší, že se musí někdy spoléhat na civilní nemocnice (DoD 2013b).

3.1.3 Výraznější roli než ztráty zastává *přirozený úbytek* vlivem dobrovolného odchodu z činné služby, neprodloužením závazku atp. Měsíční úbytkový limit ANSF 1,4 % byl ve sledovaném období posledního půlroku 2 % s amplitudou 2,6 % v listopadu 2012 (Ibidem). Přelomem roku ovšem začal klesat do akceptovaných hodnot (Ibidem). Mezi hlavní důvody odchodu patří výše mzdy a potřeba odejít ze služby postarat se o rodinu. Jen přibližně čtvrtina vojáků obnoví po 3 letech služby kontrakt (UPI 2012). Nicméně mnohdy vojáci jsou nasazeni v jiné než domácí provincii, a proto i pouhá návštěva rodiny je komplikací. Běžně se tedy stává, že ve statistikách ANSF figurují civilisté, kteří ukončili služební poměr, ale nebyli vyřazeni z databáze v reálném čase (DoD 2013b).

3.1.4 Dalším specifikem je fenomén *svévolnému opuštění posádky (AWOL)*, což je stav, kdy voják zůstává formálně v činné službě, ale pro svou nepřítomnost z různých příčin s ním nelze v praxi operativně počítat (Ibidem). Míra AWOL u ANA vzrostla za období 2008 – 2012 ze sedmi procent na 9 % (UPI 2012).

3.1.5 Problematická je i *personální nenaplněnost klíčových oblastí*. Nedostatečné počty se váží k funkcím vyžadujícím gramotnost, pokročilý specializační výcvik technického zaměření, znalost anglického jazyka. Jedná se především o důstojnické a poddůstojnické velitelské pozice, o piloty a letecký personál, o specialisty C-IED, ženisty, logistiky atp. (DoD 2013b)

3.2 Závislost na infrastruktuře ISAF

ANSF v září 2013 provedla 95 % konvenčních a 98 % zvláštních operací v Afghánistánu. Mezi jediné úkoly ISAF plněné unilaterálně patří ochrana vlastních základen, odminovávání cest (RCP) a zabezpečení vlastních sil (Ibidem).

GIRoA a ISAF se před lety rozhodli zaměřit se na rapidní početní růst armády a teprve v další fázi profesionalizovat nabyté stavy. Rozhodnutí nabylo platnosti s vědomím opomenutí budování afghánské logistiky, řízení lidských zdrojů, velitelských dovedností atp. Současně nebylo třeba rozvíjet ANSF v oblastech, které jim zajišťovali spojenci – v letecké přepravě, aeromobilních operacích, CAS, MEDEVAC či CASEVACu, zdravotních službách, zpravodajství

ISR, bojovém zabezpečení, C-IED, ... (DoD 2013b). ANSF je schopna vítězit v rozličných taktických situacích, nicméně nedisponuje logistickými kapacitami pro nezávislé a dlouhotrvající udržení se v boji. Fungující zásobování je zřejmě nejpálčivějším problémem pro autonomní činnost ANSF (Ibidem). Část agendy logistiky se sice již přenáší na ANA i ANP, ty ovšem nejsou zatím dostatečně zběhlé v plánování a praktickém vykonávání zásobovacích aktivit, ale především v obecné rovině vzniká nepochopení a informační šum na strategicko-taktické ose (Ibidem).

3.3 Míra vycvičenosti

Dle britského generálporučíka Nicka Cartera jen 5 z 24 brigád ANA nenabylo certifikace „Combat Ready“, tedy bojové připravenosti – zbylé jsou schopné operovat s poradními týmy ISAF (Pellerinová 2013). Přes značný progres však některé armádní sbory za jinými zaostávají. Sbory 207., 209. a 111. velitelská divize nedosahují efektivity 201., 203., 205. a 215. sboru, nicméně lze to přisuzovat mj. míře nestability jejich AOR (DoD 2013b). Většina operací však probíhá na úrovni kandaků, které jsou víceméně na obdobné úrovni vycvičenosti (Ibidem).

Řada jednotek nedosáhla na klasifikaci „plných operačních schopností“ jen kvůli absenci potřebné techniky a vyškoleného personálu k jejímu použití v organických strukturách ANSF. Např. KKA dělí od statutu plných operačních schopností pouze neexistence relevantních složek AAF – skrze absenci letky pro zvláštní operace je musí do operačních oblastí dopravovat vrtulníky zvláštních sil ISAF (Ibidem). ANASOC naproti tomu čeká na vystavění zbylých 2 MSF brigád, dovybavení obrněnými vozidly pro účely RCP a minometry a dalšími zbraňovými systémy (Ibidem).

3.4 Gramotnost

Přibližně 86% gramotnost ANSF je velkým problémem jednak z hlediska samostatného plnění administrativních úkonů, jednak je negramotný voják náchylnější k ovlivnění vnějšími nátlakovými vlivy bez schopnosti je analyzovat a věcně si je interpretovat (Ibidem).

3.5 Disciplinovanost

Vojenská kázeň ANA je podle rozhovorů autora práce s nejmenovanými příslušníky 5. a 10. AČR PRT a 4. AČR OMLT charakteristická vysokým stupněm národní hrdosti a motivace přispět ke konsolidaci státu, nicméně také nedodržováním stanoveného časového rámce výcvikového plánu dne se zpožděním v řádech hodin, častým výskytem AWOL, lehkovážným přístupem k méně poutavým tématům – pozornost se dařilo udržovat spíše u zaměstnání

technického rázu (C-IED, výcvik se zbraní a výbušninami, ochrana VIP), méně u teoretických zaměstnání (taktická příprava, topografická příprava,...). Faktické plnění úkolů bylo rozpačité a v mnoha případech postrádalo aplikaci vyučovaných taktických návyků do praxe.

3.6 Loajalita a dezerce

Cílem ANSF je udržet míru dezerce na hodnotě 1,6 % za měsíc. Aktuální měsíční průměr je však 2,6 % a v říjnu 2013 vzrostl až na 3,1 % (DoD 2013b). Nejvyšší retence a nejnížší míry dezerce i AWOL dosahují brigády Commandos a ALP (Ibidem).

3.7 Korupce

Problém je nejvýraznější u ABP. Nasvědčuje tomu řada dat: mj. nedostatečná komunikace ze strany ABP při společných misích s ANA vedla k neúspěšným misím a v některých případech i ztrátám (DoD 2013b). Korupční jednání je také patrné u APPF. Zde však ministerstvo vnitra provedlo několik personálních změn. K výsledkům změn v tuto chvíli nejsou shromážděny data, avšak byly pozorovány reformní tendence APPF (Ibidem).

3.8 Kmenová rivalita

Nedostatečná plošná reprezentativita hlavních etnických skupin Paštunů (43 % v ANA), Tádžiků (32 %), Hazárů (12 %) a Uzbeků (10 %) a dalších v ANSF je zdrojem snížené operační efektivity vlivem nižší motivace oproti Talibánu, neochotou vést operace proti příslušníkům vlastního etnika a skrze vnitřní rozbroje, jež mohou vést až k fyzickým interpersonálním konfliktům a střelbě do vlastních řad (Ibidem). GIRoA spolu s ISAF se snaží vštěpovat vojákům nad etnický národní nadhled. Kroky vedoucí ke snížení řevnivosti jsou však pro etnika novotvarem roku 2010, a proto nelze očekávat univerzálně platné změny v chování příslušníků za tak krátký časový úsek (Ibidem).

3.9 Infiltrace extremistů do řad ANSF

Útoky na ISAF od r. 2012 klesly o 84 %, zatímco u ANSF vzrostly o 65 % – z 20 útoků na 33 (Ibidem). Jedná se však více o motivaci v osobní rovině než o důsledek činnosti infiltrovaných povstalců do řad ANSF (Ibidem). Zhruba polovina útoků loňského roku měla vazby na povstalce a pouze 2 útoky letošního roku byly povstaleckého charakteru. Trend je za posledních 5 let přibližně neměnný, pouze se mění geografický výskyt (Ibidem).

3.10 Materiální vyzbrojenost a vyzbrojenost

Kromě 2 ze 7 MSFK budou jednotky ANA kompletně rozmístěny po svých AOR do konce 2013. Zbraňové systémy jsou v různém stádiu rozmístování – konkrétně 60mm mino-

metry, houfnice D30, C-IED vybavení i RCP vozidla pro ANP a ABP. AAF je ve stádiu vybavenosti srov. předchozí kapitoly. Centrální regionální velitelství je na 88 % vybavenosti; západní na 75 %; jižní a západní na 93 % stavu (DoD 2013b). Nejproblematictější je pružná doprava vybavení z centrálních skladů do míst určení, která je stále v kompetenci PSC (Ibidem).

ZÁVĚR

Problematická předpověď vývojového trendu v ozbrojených silách a bezpečnostních ozbrojených sborech Afghánistánu závisí především na dvou následujících proměnných:

Vývoj ANSF nelze predikovat bez analýzy možných reakcí na různé scénáře vývoje země po odchodu spojenců. Dostupné informace nasvědčují tomu, že ve scénářích bez finanční a vojenské participace USA, resp. ISAF neudrží ANSF integritu a nenaplní současně vytýčené cíle. V situacích pokračující zahraniční účasti je schopna dále rozvíjet své schopnosti ve smyslu aktuálně nastavených doktrín.

Neméně důležitým faktorem pro umožnění alespoň rámcové predikce je identifikace a estimace rizikových činitelů, které mají potenciál znemožnit samostatné plnění úkolů ANSF bez pomoci ISAF, ať už by politický scénář byl jakýkoli. ANSF se potýká zejména s absencí pokročilého vybavení a klíčových specializovaných složek armády, jakými jsou logistika, letectvo a kvalitní velitelský sbor. Stále je tedy velmi závislá na infrastruktuře a prostředcích ISAF, ačkoli určité operační schopnosti má již nyní. V rovině řadových vojáků jsou rizikové nízká gramotnost, vysoká míra dezerce a svévolného opouštění posádky, sporná úroveň disciplíny, korupce a etnická nevraživost mezi vojáky, vyvolávající fyzické konflikty snižující efektivitu a bojeschopnost. Vymýcení či omezení vlivu vlastních vnitřních nežádoucích rysů by nejvíce napomohla setrvávající finanční, ale především poradenská pomoc spojenců.

Tempo i způsob vývoje ANSF jsou tedy závislou proměnnou na výše nastíněných faktorech.

SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

ABP	Afghan Bordel Police
AHP	Afghan Highway Police
ALP	Afghan Local Police
ANA	Afghan National Army
ANAAC	Afghan National Army Air Corps
ANASF	Afghan National Army Special Forces
ANASOC	Afghan National Army Special Operations Command
ANCOP	Afghan National Civil Order Police
ANP	Afghan National Police
ANSF	Afghan National Security Forces
AOR	Area of Responsibility
APPF	Afghan Public Protection Force
AUP	Afghan Uniformed Police
AWOL	Absent Without Leave
CAS	Close Air Support
CASEVAC	Casualty Evacuation
CID	Criminal Investigation Division
C-IED	Counter-Improvised Explosive Device
CNPA	Counter Narcotics Police of Afghanistan
COIN	Counter-insurgency
DoD	Department of Defense
GIRoA	Government of Islamic Republic of Afghanistan
ISAF	International Security Assistance Force
KKA	Ktah Khas Afghan
MEDEVAC	Medical Evacuation
MSF	Mobile Strike Force
MSFK	Mobile Strike Force Kandak
NATO	North Atlantic Treaty Organization
ODA	Operational Detachment Alpha
OMLT	Operational Mentoring and Liaison Team
PRT	Provincial Reconstruction Team
PSC	Private Security Company
RCP	Route Clearance Patrol
SOF	Special Operations Forces

SEZNAM BIBLIOGRAFICKÝCH CITACÍ

- „Operační schopnosti : Česká republika dostala svým politicko-vojenským ambicím.“ *Armáda České republiky*. 26. 2. 2008 (cit. 2013-12-02). (<http://www.acr.army.cz/scripts/detail.php?id=7959>).
- Akram, Munir. 2013. „Afghan scenarios.“ *Dawn.com*. 18. 8. 2013 (cit. 2013-12-02). (<http://www.dawn.com/news/1036608/afghan-scenarios>).
- Almond, Kyle. 2013. „Afghanistan's future: 5 burning questions.“ *CNN.com*. 16. 2. 2013 (cit. 2013-12-02). (<http://edition.cnn.com/2013/02/16/world/asia/afghanistan-future-5-questions/index.html>).
- Amiri, Sharif. 2013. „Growing Insecurity And Rise in Military Casualties Destroying Afghanistan's Future: Experts.“ *TOLO News.com*. 23. 6. 2013 (cit. 2013-12-02). (<http://www.tolonews.com/en/afghanistan/11314-growing-security-forces-casualties-destroying-afghanistans-future-experts>).
- Azami, Dawood. 2013. „What future does security pact give Afghanistan?“ *BBC News*. 24. 11. 2013 (cit. 2013-12-02). (<http://www.bbc.co.uk/news/world-asia-25082937>).
- „Mobile Strike Force Vehicle (MSFV), Afghanistan.“ *Army Technology.com*. 2013 (cit. 2013-12-02). (<http://www.army-technology.com/projects/mobile-strike-force-vehicle-msfv/>).
- Blenkin, Max. 2002. „Afghan National Army a work in progress.“ *The Australian*. 2. 8. 2002 (cit. 2013-12-02). (<http://www.theaustralian.com.au/news/latest-news/afghan-national-army-a-work-in-progress/story-fn3dxix6-1226411471732>).
- Cordesman, Anthony H. 2013. *The Afghan War in 2013 : Meeting the Challenges of Transition*. Washington : Center for Strategic & International Studies (cit. 2013-12-02). (http://csis.org/files/publication/130506_Cordesman_AfghanWar2013_VolumeIII_Web.pdf).
- Das, Gautam. 2012. „The Afghan National Army in 2014.“ *Small Wars Journal*. 4. 12. 2012 (cit. 2013-12-02). (<http://smallwarsjournal.com/jrnl/art/the-afghan-national-army-in-2014>).
- Frank, Libor. 2006. *Analýza a predikce bezpečnostních hrozeb a rizik v České republice*. Diplomová práce. Brno : KPol FSS MU (cit. 2013-12-02). (is.muni.cz/th/16735/).
- Chlosta, Matthew. 2012. „ANA Commandos First on the Ground in Marjah.“ *ISAF.nato.int*. 2013 (cit. 2013-12-02). (<http://www.isaf.nato.int/article/news/ana-commandos-first-on-the-ground-in-marjah.html>).
- „Afghanistan National Army (ANA).“ *Institute for the Study of War*. 2009 (cit. 2013-12-02). (<http://www.understandingwar.org/afghanistan-national-army-ana#Overview>).

„Media Backgrounder – Afghan National Security Forces (ANSF).“ *ISAF.nato.int*. 2013 (cit. 2013-12-02). (http://www.nato.int/nato_static/assets/pdf/pdf_2013_06/20130604_130604-mb-ansf.pdf).

„Vojáci NATO neopustí Afghánistán úplně, v nové misi ale nebudou bojovat.“ *Natoaktual.cz*. 6. 6. 2013a (cit. 2013-12-02). (http://www.natoaktual.cz/nato-chysta-novou-misi-v-afghanistanu-dxp-/na_zpravy.aspx?c=A130606_091408_na_zpravy_m00).

„Afghánistán není na odchod NATO připraven, varuje Rusko.“ *Natoaktual.cz*. 9. 10. 2013b (cit. 2013-12-02). (http://www.natoaktual.cz/afghanistan-neni-na-odchod-nato-pripraven-varuje-rusko-pgj-/na_media.aspx?c=A131010_152601_na_media_m02).

„Summit NATO v roce 2014 se zaměří na Afghánistán.“ *Natoaktual.cz*. 3. 6. 2013c (cit. 2013-12-02). (http://www.natoaktual.cz/summit-nato-v-roce-2014-se-zameri-na-afghanistan-fan-/na_media.aspx?c=A130603_211142_na_media_m02).

„Afghánská rada starších jedná o dohodě s USA.“ *Natoaktual.cz*. 21. 11. 2013d (cit. 2013-12-02). (http://www.natoaktual.cz/afghanska-rada-starsich-jedna-o-dohode-s-usa-fkm-/na_media.aspx?c=A131121_134835_na_media_m02).

„Karzái chce i přes útoky jednat s Tálibánem.“ *Natoaktual.cz*. 1. 7. 2013e (cit. 2013-12-02). (http://www.natoaktual.cz/karzai-chce-i-pres-utoky-jednat-s-talibanem-fjy-/na_media.aspx?c=A130701_164342_na_media_m02).

Lackenbauerová, Helene et al. 2012. *Afghanistan after 2014 : Five scenarios*. Stockholm : Swedish Defence Research Agency FOI (cit. 2013-12-02). (http://www.academia.edu/3488447/Afghanistan_After_2014_Five_Scenarios).

Pellerinová, Cheryl. 2011. „Afghan Security Forces Grow in Numbers, Quality.“ U. S. Department of Defense. 23. 5. 2011 (cit. 2013-12-02). (<http://www.defense.gov/news/newsarticle.aspx?id=64044>).

Pellerinová, Cheryl. 2013. „ISAF Deputy Details Final Afghan Security Transition.“ U. S. Department of Defense. 27. 3. 2013 (cit. 2013-12-02). (<http://www.defense.gov/news/newsarticle.aspx?id=119636>).

Radin, Christopher J. 2010. „The military strategy in Afghanistan.“ *The Long War Journal* (cit. 2013-12-02). (http://www.longwarjournal.org/archives/2010/02/the_military_strateg.php).

Radin, Christopher J. 2012. „Afghan National Security Forces Order of Battle.“ *The Long War Journal* (cit. 2013-12-02). (<http://www.longwarjournal.org/multimedia/ANSF%20OOBpage4-ANA.pdf>).

Rothstein, Hy S. 2006. *Afghanistan and the troubled future of unconventional warfare*. Annapolis : Naval Institute Press (cit. 2013-12-02).
(http://www.google.cz/books?id=CNwEtRN_KikC&lpg=PR9&ots=kpZrenBMYg&dq=afghanistan%20future%20scenarios&lr&hl=cs&pg=PR4#v=onepage&q=afghanistan%20future%20scenarios&f=false).

„Desertion, retention plague Afghan army.“ *United Press International*. 16. 10. 2012 (cit. 2013-12-02). (http://www.upi.com/Top_News/World-News/2012/10/16/Desertion-retention-plague-Afghan-army/UPI-86191350399633/).

U. S. Department of Defense. 2012. *Progress Toward Security and Stability in Afghanistan : December 2012*. Zpráva pro Kongres USA (cit. 2013-12-02).
(www.defense.gov/news/1230_Report_final.pdf).

U. S. Department of Defense. 2013a. *Progress Toward Security and Stability in Afghanistan : July 2013*. Zpráva pro Kongres USA (cit. 2013-12-02).
( ).

U. S. Department of Defense. 2013b. *Report on Progress Toward Security and Stability in Afghanistan : November 2013*. Zpráva pro Kongres USA (cit. 2013-12-02).
(www.defense.gov/pubs/October_1230_Report_Master_Nov7.pdf).

Šmíd, Tomáš a Vaňura, Vladimír. 2009. „Teoretické vymezení a konceptualizace fenoménu slabých a selhávajících států.“ *Mezinárodní vztahy* 44, 2 (cit. 2013-12-02).
(www.mezinarodnivztahy.com/article/download/323/329).

The Afghan Conflict.de. 2010 (cit. 2013-12-02). (<http://www.theafghanconflict.de>).

„ANSF casualty rates too high: Gen. Dunford.“ *The Frontier Post*. 3. 9. 2013 (cit. 2013-12-02). (<http://www.thefrontierpost.com/article/38187/>).

Thompson, Mark. 2013. „The Shrinking ‚Oil-Spot Strategy‘ : The greasy stain in Afghanistan is spreading the wrong way.“ *Swampland.time.com*. 29. 10. 2013 (cit. 2013-12-02).
(<http://swampland.time.com/2013/10/29/the-shrinking-oil-spot-strategy/>).